

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 227. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_309A-txt-shoot-idm6169.pdf (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Skotland er et nyt Navn paa hvad der forud kaldtes Albanien, og udmærker sig fra Britanniens og Galliens ny Navne, ikke paa det Fordeelagtigste, ved i sin egen *critiske* Historie, at staae som en *Skrivfeil*, der kun har sin Grund i nogle irske Klerkes flakke Hjerner, hvori Navnet, der gjennem Aarhundreder tilhørde Irland, svømmede over til Albanien, og oversvømmede Landet i det *ellevte* Aarhundrede. Maa man nu end kalde Sligt utroligt, saa er 228det dog vist, at ikke Albanien men Irland førde i Romernes Tid og indtil det tiende Aarhundrede Navnet Skotland, og mistede det omtrent paa samme Tid, som Albanien kom til at føre det, Noget der er et Særsyn i Historien, naar man ikke tør antage, at Grunden til Navnet paa samme Tid flyttede. Allerede dette viser noksom hvilken særdeles Dunkelhed der indhyller Skotlands ældre Historie, og derom mindes man kun alt for følelig ved hvert Skridt man gjør i sine Spørgsmaal om Indbyggernes Herkomst og Skjebne. For en stor Deel reiser denne Dunkelhed og Uvished sig nu øiensynlig af den uhyre Skjødsløshed, hvormed man i den saakaldte videnskabelige Tid har i hele Britannien behandlet Fædrenelandets Oldhistorie; af Vankundigheden i Landets gamle Sprog, og det Hang til Drømmerie, tomme Ordspil og Eventyrlighed, der meer og mindre har hængt ved alle Øens Oldgrandskere, men paa Sønnerne maa man vel kjende Fædrene, og det er da alt forud at befrygte, at saadanne Folks Oldsagn og Sagaskrifter ere ei stort efterretteligere end deres Oldgrandskning, Noget der ogsaa ved nøiere Undersøgelse fuldelig stadfæster sig. Imidlertid behøves det ingenlunde med den, *udenfor* Britanniens og Nordens Tungemaal, *lærde*, og *udenfor sine egne Drømme og Ordspil*, strænge og skarpsindige Dommer, *Pinkerton*, at bryde Staven paa eengang over de Gamles Oldsnak og de 229Nyers *Kiste-Præk*, thi begge Dele ere gode nok til *sit Brug*, og høre, hvor gale de ere, dog aldeles upaatvivlelig til Skotlands *aandelige* Historie, som baade er det, hvorefter Aanden spørger, og det som skal tjene til at oplyse Folkets udvortes Skjebne. Har nu *Pinkerton*, den første Skotter, der med Historien i Haand har trodset sine Landsmænds Fordomme, Ret i, at Troe paa egne Drømme og afsindig Trods imod historisk Sandhed udgjør Hovedtrækket i de ældre Krøniker og Antiquarernes Skrifter, da er det vist nok ingen behagelig men saare vigtig Oplysning vi derved faae, den nemlig, at Hovedtrækket i den Aand man hidtil kaldte skotsk, var Trods mod al ubehagelig Sandhed, og Fremtiden skal da vise, om den, som han mener, ene har sit Hjem i den *celtiske* Stamme i Landet, og om der er en anden, hvis bedre Aand først nu begynder at vaagne og reise sig. At det nu virkelig omtrent maae forholde sig saa i Sandhed, er udentvivil noget af det Visseste og i al Fald det Glædeligste, man bliver vaer, ved at gennemgaae de forvirrede Sagn og *Pinkertons* lærerige men aldeles utilfredsstillende Undersøgelser, saa man gjør klogest i endnu kun at sige det Allernødvendigste om et Folk og en Historie, der i sin dunkle Afkrog udentvivil snart vil see Lys, om det saa end i vidtløftigere Forstand, end i den sachsiske Reformations Dage, skal tændes ved et *Baal*, der naturligviis vil 230fortære meget, Folket endnu har kjært, men ikke det Hjerte der tonende i Skotte-Sønnens, *Thomas Kingos*, danske Psalmer.